

1

Un tel boirós es difuminava en l'àrid horitzó de Palestina. El vent, la pols i el sol van fer una conxorxa per deformar la realitat. Queia el sol dens de la tarda. Un lluent Mercedes fosc, nou de trinka, es va aturar a l'altra banda de la tanca on Izzat munyia sempre les cabres.

Precisament aquell dia, Izzat estava cansat i li semblava que el món s'endormiscava en una llarga becaina. Va aixecar el cap per veure si endevinava qui anava a dins del vehicle, però els vidres fumats ocultaven l'interior. Es va eixugar la suor amb el braç i va forçar la vista.

No veia altra cosa que l'opacitat de les finestretes. Potser era un cotxe diplomàtic. Fos qui fos, qui hi viatjava era un potentat que gaudia d'aire condicionat. Va estar temptat de deixar la Blanqueta per munyir i anar a preguntar què se li oferia. Feia calor. Brunzia una abella. Va pensar que si volien quelcom d'ell ja li farien saber. No es va moure per a res.

Al cap d'unes setmanes, el mateix Mercedes es va aturar davant per davant del taller on treballava. Izzat reparava una roda recautxada d'un vell autobús i es va sentir observat per uns ulls amagats. Què li volien? Començava a estar preocupat per aquella ombra invisible.

Un divendres, en sortir de la mesquita, mentre es calçava les sandàlies va tornar a percebre la mateixa sensació que l'incomodava. Algú el fitava des de fora. Era un individu d'uns quaranta anys, amb un bigoti molt po-

blat i fosc. Anava ben vestit i era lleugerament coix. Lluïa una gruixuda cadena d'or al coll i ulleres de sol. El reconeixia, sabia qui era. Tothom ho sabia. Sovint sortia a la televisió palestina. L'Izzat no temia res, però el cor li va fer un salt; Ell es tenia per una bona persona que complia fidelment els cinc pilars de l'Islam. De totes maneres se sentia incòmode. Aquell homenot ventrellut estava posat en política i tenia propietats. Durant molts anys havia viscut a Xile, exiliat. Alguna heroïcitat devia haver fet i ell desconfiava dels herois. Els homes modestos i pobres solen ser discrets, davant dels poderosos, de la mateixa manera que les ovelles eviten el llop.

Què podia voler aquell individu d'un *mindundi* com ell? A part de tenir una casa a Nablús, Faisal s'allotjava sovint a Ramala. Vivia bé, en un moderníssim hotel de luxe de la cadena Movenpick, de sis plantes i ubicat a la zona d'Al-Mafiun, prop de l'oficina del primer ministre i el Consell Legislatiu Palestí. Des de la seva luxosa suite admirava la imponent panoràmica de la capital de Cisjordània, convençut que era capaç de menjar-se el món.

L'hotel es va construir l'any 2005, amb un pressupost de quaranta milions de dòlars. Estava satisfet de viure-hi. De les 172 habitacions, entre les suites presidencials i diplomàtiques, ell hi habitava la millor. N'estava convençut. Faisal tenia el morro fi, per això li agradava aquell palau que disposava de piscina exterior amb una zona enjardinada on sempre es podia relacionar amb belleses internacionals. Barbacoa, gimnàs, set sales de conferències i una al terrat, un restaurant italià i un bar. Hom es preguntava com hi podia arribar el caviar i el Moët Chandon, malgrat l'embargament israelià. Faisal era de les poques persones que es vantava de saber-ho. Precisament s'allotjava en aquell hotel perquè era una manera de fer negocis. Les instal·lacions atendien em-

presaris, cooperants i diplomàtics d'arreu del món. També a població local influent. I Faisal es relacionava amb tothom. Els empresaris li proporcionaven oportunitats de negoci, els cooperants informació de primera i els diplomàtics certes quotes d'influència.

Un dia, quan l'Izzat tornava del taller, pel camí dels marges que vorejava la tanca de filferro de la zona ocupada, el Mercedes de Faisal es va aturar. El vidre va baixar cerimonialment i ell va aparèixer, amb una rialla cordial que contrastava amb la cara atònita d'Izzat.

—*Salam aleikum* —saludà Faisal amb la seva peluda mà, exhibint un segell amb un robí i un Rolex d'or.

—*Aleikum salam*, què se t'ofereix, germà?

—Puja. T'acompanyo a casa —va dir Faisal.

—Però, si és aquí mateix!

—És igual, puja. Farem un tomb.

Izzat, obedient, va penetrar dins del vehicle i va sentir la còmoda flonjor dels seients de pell, el perfum de nou i el luxe damunt de quatre rodes. Mai abans havia entrat en un espai privat tan opulent, estava acostumat a viure sota mínims i es va sentir una mica atordit.

—Sóc Faisal.

—Et conec prou bé. A la televisió sembles més gras. També coneixia el teu pare i el teu avi, el barber. Ells anaven en ruc, tu vas amb un cotxàs, ets un peix gros. Què vols d'un home tan humil com jo? —es va atrevir a dir.

—La teva filla Rawda, m'hi vull esposar —Faisal estava acostumat a anar al gra.

—Per Al·là, però si només té catorze anys —digué sorprès.

—Aviat en farà quinze.

—Encara és aviat. —Izzat va brandar el cap negativament, pensant que no volia casar a la seva Rawda amb un home trenta anys més gran que ella, per més que cagués or.

—La joventut passa ràpid i més per a una noia —Faisal premia l'accelerador per aprofitar una polsegosa recta—. Tindrà una bona vida.

—Atura't, que passes de llarg.

—No, si no em dius que sí.

—No.

—Pensa-t'ho bé, Izzat.

—Ja està pensat.

—De totes maneres —insistí Faisal—, veuria amb molts bons ulls que s'esposés amb mi.

—Encara és massa aviat.

—Torna-t'ho a pensar —reiterà Faisal, mentre canviava de marxa en un revolt de la carretera.

—Ja t'he dit que no. Atura el cotxe, que baixo i tan amics.

—No. Tan amics no. Vull la Rawda. Jo no tinc terme mig i els que no volen ser amics meus, són els meus enemics.

—Però jo no tinc res contra tu.

—No em vols donar la Rawda. Et sembla poc? Escolta bé el que et dic: no sortireu mai de pobres, Izzat.

—Doncs serem pobres, honrats i respectats.

—Ets dur de pelar, oi?

Un ocellot es va cagar damunt del Mercedes, la tifa s'hauria esclafat de ple a la cara d'Izzat si no fos pel vidre. Va pensar, que gràcies a Al·là i malgrat el mal d'ull, sempre tenia sort. Es podia permetre dir que no als poderosos sense perdre la dignitat. De sobte li va venir la curiositat paterna.

—On la vas conèixer, la Rawda?

—L'he vist moltes vegades quan anava a l'escola. Ella no sabia qui sóc, però un dia la vaig aturar al carrer, per dir-li que volia parlar d'ella amb tu. Va somriure i es va posar a córrer carrer amunt.

—No me n'ha dit res.

—Al cap d'un temps la vaig tornar a aturar per demanar-li la teva resposta.

—I què et va dir?

—Izzat, escolta, d'ençà de la primera trobada hem parlat unes quantes vegades. Ella sap que la vull per esposa.

—No protesta? Perquè ja tens una altra dona, oi?

—Dues —va somriure Faisal.

—I què en diu, la meva Rawda?

—No diu res. Izzat, has pujat molt bé la teva filla, farà el que tu manis.

Faisal va conduir uns quants quilòmetres en silenci. Començava a enfosquir, la llum verda d'una mesquita llepava el cel. Entraren a una ciutat, en un carrer on hi havien tallat el trànsit i s'hi celebrava una boda. Brillava una gran lluminària de colorins, un tendal sota el qual s'hi havia disposat taules i cadires per a un llarg banquet que ja feia hores que durava. Sota una música emotiva grups d'homes ballaven el *dabke*, ara amb els braços, ara amb les mans. Formaven un semicercle que es movia d'acord amb la música dels llaüts, cítares, platets i timbals. A l'altre costat de la càlida nit de noces, les dones seien, prenien el te, cridaven i picaven de mans.

—Per què m'has dut aquí? —va demanar Izzat.

—Ni jo ho sé. Et pensava convèncer, però això de la boda no estava preparat. En realitat volia ensenyar-te la casa de la teva filla.

Faisal va aparcar al cap de tres minuts de conduir per un carrer en obres. La silueta d'un gran edifici es retallava en el captard vermellós. Tenia dues plantes amb una entrada principal que donava a un pati. Encara l'estaven aixecant. La casa estaria morta, i fins que no hi habités algú no tindria l'ànima ni l'escalfor d'una llar. «Què Al·là vulgui que no sigui mai de la meva Rawda», es va dir Izzat.

Barcelona, desembre 2010. No suportava imaginar-se la Beth amb un altre. Una freda tarda de novembre, quan Guim tornava cap a casa, va tenir un pressentiment que l'encegava. El posseïa un pànic irracional de perdre el que més estimava i se sentia vulnerable com una criatura. De sobte, les peces del puzzle encaixaven i va començar a sospitar de tot. L'emoció agredolça que l'envaï, es confonia entre l'amor i la possessió. Les sospites el feien tornar boig. Ell no era ell. Se li despertava el mascle irracional i antic que dormia en les fondàries del cervell emocional, i que desconeixia completament: el seu jo límbic. Estava gelós.

No podia imaginar la Beth fent a un altre el que només volia per a ell. Era el pitjor que li podia passar. Se sentia molt desgraciat i unes quantes nits de farra i alcohol no el van ajudar a oblidar. Potser, en el fons, sóc el culpable —explicava als cambrers de les últimes aledaques de la nit. No els tenia cap rancúnia, als amants, però patia molt. Certament, no els va trobar mai junts fent l'amor. I si ensumava els llençols del llit, res delatava motius de neguit. Però el món ja s'havia fos als seus peus i es va precipitar en la incertesa. La realitat va canviar de color amb el filtre obscur de l'amenaça. De fet, la mateixa Beth va admetre que havia estat unes quantes vegades amb l'Andreu. Era un amic de la família de la Beth, amb ínfulas d'intel·lectual, catalanista i sionista. No l'aguantava.

Li va fer moltes preguntes a la Beth. Ella va plorar i va respondre. S'estimaven, va dir ella. Una ganivetada invisible i gèlida el va malferir. Era dur. Ell va perdre els nervis. També va fer alguna escena no massa agradable. Va alçar la veu i allò va empitjorar les coses. Les fronteres entre l'amor i l'odi són un territori mal definit

que ningú sap defensar amb les armes adequades. Se'n va penedir.

De sobte es convertia en una merda i una gran nosa l'ofegava claveguera avall! Era una sensació indescriptible, com si la seva ànima surés en aigües fecals. Va entendre que havia de fer la maleta. Era una persona civilitzada.

Deixava enrere tota una vida que volia oblidar, per començar de nou amb les ferides encara tendres. Va fer el primer pas, que reafirmava el canvi de rumb: assistir a un curset de tres mesos per formar part de MSF. La Beth no ho hauria aprovat mai.

Amb la ruptura tot canviava de signe. El temps esborraria el veritable detonant que li va fer prendre la decisió de convertir-se en cooperant. Sempre s'havia sentit solidari, de petit somiava que ajudava a la gent pobra, que els guaria i feia de missioner a l'Àfrica. La Beth li deia que tenia sentiments naïfs, que era un passerell. Que les ONG eren una màfia, un negoci que es nodria dels sentiments paternalistes dels europeus, que eren pur neocolonialisme. I que els països que s'ho deixaven fer tenien una síndrome d'Estocolm. Així pensava la Beth.

Contribuir amb una modesta quantitat, de tant en tant, per una organització humanitària, tampoc satisfia el Guim. I un bon dia es va decidir. Que fos després de trencar amb la Beth, només era una casualitat, com cada gest de la vida. L'atzar sempre té la darrera paraula, de vegades com un tsunami, d'altres com les dolces onades d'una mar plàcida que sempre acaba mullant la voluntat.

A MSF de Barcelona el van advertir seriosament.

—Si es fa de l'organització haurà de viure amb certa precarietat sobre el terreny i no li serà fàcil.

—Encara sóc jove.

—De vegades es trobarà col·lapsat i li mancaran els mitjans necessaris per treballar. Que farà?

—No perdre la calma, respirar a fons i mirar què puc fer seguint els protocols.

—Sovint es trobarà en situacions d'emergència.

—He viscut en un poble de neu, cada any quedàvem aïllats.

—Allí on va només comptarà amb el material més bàsic.

—No em fa por.

—Sempre es veurà desbordat de feina. A més, haurà de seguir les normes de seguretat i la seva mobilitat i llibertat es poden veure reduïdes. N'està convençut?

I tant que n'estava de convençut. El van admetre al curs.

3

Hannan tornava a estar embarassada.

Al·là omnipotent havia beneït a Izzat i a Hannan amb un fill i quatre filles: Rawda, Amel, Assia, Saïda i Abdul. Els hi havia costat tant de tenir un primogènit! Tothom estava content quan va néixer Abdul. Tota la família ho va celebrar. Oncles, germans i cosins van fer un gran banquet amb el xai que van sacrificar.

Però el petit Abdul, quan va fer sis anys, va començar a pansir-se. Primer van dir que tenia una anèmia i les vitamines no li van servir de res. Cada vegada estava més pàl·lid i es queixava de cansament. Ja no volia jugar a futbol. Hannan veia que el seu fill no progressava i va cuidar-lo amb herbes del metge del desert. Els dies volaven com la sorra que pentina les pedres.

El petit tenia cada vegada la salut més precària, patia hemorràgies i li sortien blaus sense cap motiu. Hannan i Izzat estaven molt preocupats. L'avia del petit Abdul corria per la casa cridant amb les mans al cap: «Això, per haver matat un xai, només un!» Creia que tot era culpa del banquet que van fer quan va néixer Abdul, només havien sacrificat un xai i la tradició manava que per un nen se'n sacrificuessin dos. Però eren pobres.

Quan van dur el petit Abdul a l'hospital tenia febre, infeccions i patia mal de cap. Després d'uns dies de proves, el metge es va limitar a dir que, si no l'operaven aviat, li restava poc temps de vida.

A partir d'aquell dia l'existència del matrimoni va esdevenir més amarga i dura. L'Izzat i la seva muller, Hannan, estaven molt amoïnats perquè el seu fill estava malalt. Les nits es feien llargues i els pensaments eren com ganivets esmolats. Vetllaven el nen, impotents, sense saber què fer. Imploraven a Al·là per ell. Misericordiós és Al·là, que castiga a qui vol i perdona a qui vol, Al·là que té el poder de disposar de qualsevol cosa. Eren gent humil i disposaven de pocs recursos. Però no perdien l'esperança: intentarien operar-lo. La intervenció era molt cara. L'Izzat no la podria pagar mai ni amb el fart de treballar que es feia.

No es podien quedar plegats de mans. La Hannan, encara amb la panxa incipient, insistia en fer pastissos al forn del seu germà, però hauria de treballar diverses vides per reunir tants diners. Izzat estava a punt de plorar. Va deixar la clau anglesa amb la qual acabava de muntar una roda i es disposà a escoltar la ràdio. Les Brigades de Màrtirs d'Al-Aqsa es feien responsables de l'atemptat d'un colon com a resposta a les «matances de la ocupació feixista a Palestina».

Va sentir que algú celebrava la notícia. L'Izzat no. No estava content, aquesta vegada era una família israeliana.

Un altra cop li tocava a una palestina. Els israelians es posarien més durs, com sempre que se sentien agredits. L'Izzat ho trobava lògic, però no ho podia manifestar. Seria més difícil d'operar el nen si tancaven el pas fronterer, després d'aquella provocació tan inoportuna. Potser mancarien medecines i recursos per operar el seu fill. «Tot per culpa dels Màrtirs d'Al-Aqsa», va pensar. Immediatament es va desdir: «Tot per culpa d'Israel». I encara es tornà a desdir: «Tot només per haver matat un xai.»

Però l'Izzat tenia fe. Hannan estava prenyada. Ell treballava de sol a sol per mantenir les criatures. Ara tocava munyir les cabres, ara recollir olives i sempre a la benzinera de l'oncle Ibrahim on reparava pneumàtics. Izzat era bona persona, resava cinc vegades cada dia i no volia complicacions. Només demanava que Al·là tot misericordiós no li prengués el seu fill. Dels israelians no en tenia bona opinió. De fet, no en coneixia cap, ni falta que li feia. Els israelians no sabien res dels palestins: es pensaven que tots eren uns assassins.

A Palestina, en canvi, hi havia bona gent. Això pensava l'Izzat. I com que el pensament és un cúmulo d'atzars, va acabar pensant en Faisal i se li va eixamplar el cor amb un bri d'esperança.

4

Guim arribà a Terra Santa, allí on van néixer els fills d'Abraham que congriaven les tres religions monoteistes. Un polvorí farcit d'història i de sang que tothom mirava amb lupa. Només feia unes hores que havia aterrat a l'aeroport internacional Ben Gurion, a Tel-Aviv, i res era com s'havia imaginat. Per sort, la cua del control de passaport dels estrangers era curta. Ben aviat, un cop recollit l'equipatge, ja estaria

al vestíbul d'arribades internacionals. Se suposava que l'organització enviaria algú per recollir-lo, amb un cartell on aparegués el seu nom.

No hi havia ningú. Assegut a un banc, observava els nombrosos passatgers i l'activitat de botigues que es concentraven al Ben Gurion, aus nocturnes de l'aeroport que mai dormia. S'impacientava, però no hi podia fer res, la nit era frenètica i profunda. Després d'esperar tres hores i d'insistir en un número de telèfon atès per un contestador, es va decidir a agafar un taxi i presentar-se a l'adreça que tenia consignada. Feia hores que no dormia i estava aixafat. La llum del sol l'enlluernava. Des del vehicle, contemplà un paisatge anònim i va pensar que les autopistes que connecten els aeroports tenen quelcom de patètic i universal en tots els llocs del món.

—Ha vingut per negocis? —va preguntar el taxista, que semblava un pakistanès curiós.

—No —va respondre, lacònic.

—No?

—Sóc de Metges sense Fronteres —va dir contenint el mal humor.

—Ah, metge —va dir el taxista.

—No, psicòleg.

Una hora i mitja més tard, el taxista israelià sortia de l'autopista i s'endinsava en una carretera de muntanya, plena de toms i boscos que li recordaven la vella Europa. La National Jewish Fund es dedicava a reforestar la terra. Així, successives generacions de jueus havien plantat els arbres que estimaven, en memòria dels seus morts, arrencant del sòl eixut de la terra promesa paisatges recordats de Polònia, Alemanya, França... Era un verd polsegós, tamisat per un sol bíblic.

Uns pocs quilòmetres enllà de la Línia Verda, després de passar un control de carretera de l'exèrcit israelià, el taxi el deixava en algun lloc àrid, a prop de